



Република Србија  
ВРХОВНИ СУД  
Кзз 108/2024  
13.02.2024. године  
Београд

## У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Гордане Којић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ, адвоката Душана Сакића и браниоца окривљених АА и ВВ, адвоката Мирослава Дмитровића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву К 490/18 од 02.06.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 563/23 од 01.11.2023. године, у седници већа одржаној 13.02.2024. године, већином гласова, је донео

## ПРЕСУДУ

**ОДБИЈАЈУ СЕ**, као неосновани, захтеви за заштиту законитости поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву К 490/18 од 02.06.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 563/23 од 01.11.2023. године и то: захтев браниоца окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ, адвоката Душана Сакића, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку и захтев браниоца окривљених АА и ВВ, адвоката Мирослава Дмитровића, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених, у преосталом делу, **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

## Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву К 490/18 од 02.06.2023. године оглашени су кривим и то: окривљени АА, због кривичног дела учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је утврђена казна затвора у трајању од две године и због два кривична дела лака телесна повреда из члана 122. став 2. у вези става 1. КЗ, за која су утврђене казне затвора у трајању од по шест месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од две године и 11 месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2017. године до 10.04.2018. године; окривљени ГГ, ББ, ДД и ЂЂ, због по једног кривичног дела учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 1. КЗ и осуђени на казне затвора у

трајању од по једне године, које казне ће се извршити у просторијама у којима окривљени станују, уз примену електронског надзора, а на основу члана 63. КЗ, окривљенима ГГ и ДД је у казну затвора урачунато време проведено у притвору од 25.12.2017. године до 10.04.2018. године: окривљени ВВ због кривичног дела учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 1. КЗ за које је утврђена казна затвора у трајању од једне године и кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци, те је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и пет месеци. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећених, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 563/23 од 01.11.2023. године одбијене су, као неосноване, жалбе јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Краљеву, браниоца окривљених АА и ВВ, адвоката Мирослава Дмитровића и браниоца окривљених АА, ГГ, ББ, ДД, ВВ и ЂЂ, адвоката Душана Сакића, а првостепена пресуда је потврђена.

Против напред наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

- бранилац окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ, адвокат Душан Сакић, због повреда закона из члана 439. тачка 1) и члана 485. став 2. у вези става 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење;

- бранилац окривљених АА и ВВ, адвокат Мирослав Дмитровић, због повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1) и став 2. и 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев као основан, побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани и то: захтев браниоца окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ, адвоката Душана Сакића, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, а захтев браниоца окривљених АА и ВВ, адвоката Мирослава Дмитровића, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док су захтеви, у преосталом делу, недозвољени.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ, адвокат Душан Сакић, у захтеву за заштиту законитости истиче да се у радњама окривљених не стичу обележја кривичног дела за које су оглашени кривим правноснажном пресудом и то: кривичног дела учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 2. у вези става 1. КЗ, у односу на окривљеног АА и истог кривичног дела у основном облику – из члана 349. став 1. КЗ, у односу на остале окривљене. Бранилац у вези са тим, најпре, наводи да изрека пресуде не садржи све објективне елементе бића наведеног кривичног дела, будући да радња извршења тог кривичног дела подразумева учествовање не само у групи, која, према

одредби члана 112. став 22. КЗ, подразумева најмање три лица повезаних у оквиру одређених договорених задатака и улога, већ у групи људи, коју чини најмање петоро људи или више од тога, тако да имајући у виду наведено, по ставу одбране, биће кривичног дела, за које су окривљени оглашени кривим и осуђени, у изреци пресуде није потпуно описано.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљених, адвоката Душана Сакића, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Према чињеничном опису дела у изреци правноснажне пресуде окривљени АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ, су у време и на месту означеним у изреци пресуде, способни да схвате значај свог дела и да управљају својим поступцима, свесни свог дела и хтели његово извршење и свесни да је њихово дело забрањено, окр. АА као коловођа групе која је заједничким деловањем лишила живота неко лице а остали окривљени учествујући у групи људи која је заједничким деловањем лишила живота неко лице.... дана 24.12.2017. године, окривљени АА окупио групу у којој су се налазили ЕЕ и окривљени ГГ, ББ, ДД, ВВ и ЂЂ и наложио им да са њим, сви заједно крену до куће код пок. ЖЖ, како би га принудили и натерали да оде у град Јагодину и утиче на брата ЗЗ да што пре призна извршење кривичног дела како би ИИ и ЈЈ били пуштени из притвора на слободу, при чему су сви окривљени понели са собом предмете подобне да тело тешко повреде и то дрвене мотке, секире и лопате, па је доласком у двориште куће породице ЖЖ..., окривљени АА, физички напао пок. ЖЖ, тако што га је ударио тупим делом секире у пределу десне руке, након чега су окривљени АА и ВВ, нанели лаке телесне повреде и то: окривљени АА КК и ЛЛ, а окривљени ВВ ЉЉ, па су окривљени напустили лице места и како пок. ЖЖ, није отишао у град Јагодину, следећег дана 25.12.2017. године, окривљени АА је поново окупио групу у којој су се налазили остали окривљени и повео их према дворишту куће ЖЖ, како би га физички напали и том приликом су сви окривљени понели са собом у рукама предмете подобне да тело тешко повреде, те су око 14,00 часова, дошли у двориште куће, пок. ЖЖ када је окривљени АА, упутио претњу пок. ЖЖ :„Убићемо те, откинућемо ти главу...“, а затим су сви окривљени ударцима предмета које су држали у рукама оборили пок. ЖЖ на тло и ударали га дрвеним моткама, држалицама од секире, бејзбол палицама и мачетама, задавши му више десетина удараца у пределу главе, врата, рамена, леђа, руку и грудног коша, наневши му том приликом телесне повреде ближе описане у изреци пресуде, од којих повреда је код сада пок. ЖЖ, дана ...2018. године, у Клиничком центру у Крагујевцу, наступила смрт.

Кривично дело учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 1. КЗ чини онај ко учествује у групи људи која заједничким деловањем лиши живота неко лице или му нанесе тешку телесну повреду, оштети имовину у већем обиму или учини друго кривично дело за које се може изрећи пет година затвора или тежа казна. У ставу 2. наведеног члана прописано је да ће се коловођа групе која изврши дело из става 1. тог члана, казнити затвором од једне до осам година.

Радња извршења овог кривичног дела јесте учествовање у групи која, поред осталог, лиши живота неко лице. За постојање дела неопходно је да је до наведене последице дошло заједничким деловањем лица која чине групу, при чему се не може издвојити појединачни допринос сваког лица које је учествовало у групи. Појам групе који одговара природи овог кривичног дела не изискује постојање организационе повезаности између чланова групе, већ је довољна објективна веза која се састоји у томе да се на окупу, просторно везан нађе већи број људи који може бити променљив,

а за заједничко деловање није потребна међусобна подела рада, нити претходни договор, већ се субјективна веза исцрпљује у свести учиниоца да делује у оквиру групе.

Према одредби члана 112. став 22. КЗ, „група“ је најмање три лица повезаних ради трајног или повремениог вршења кривичних дела која не мора да има дефинисане улоге својих чланова, континуитет чланства или развијену структуру.

Како дакле, из изреке правноснажне пресуде произлази да је окривљени АА, као колотоваља, окупио групу људи, у којој су се налазили остали окривљени – ГГ, ББ, ДД, ВВ и ЂЂ и повео их ка дворишту куће пок. ЖЖ, како би га најпре принудили на описано чињење, а затим и физички напали, у ком циљу су понели предмете подобне да тело тешко повреде, те да су сви окривљени заједничким деловањем у групи људи учествовали у нападу на пок. оштећеног наневши му телесне повреде услед којих је код оштећеног наступила смрт, као и да је код окривљених постојала свест да заједнички делују у оквиру групе људи, услед чијег поступања је наступила забрањена последица – лишење живота, то се, по оцени овога суда, у радњама окривљеног АА, стичу законска обележја кривичног дела учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 2. у вези става 1. КЗ, а у радњама окривљених ГГ, ББ, ДД, ВВ и ЂЂ, стоје обележја по једног кривичног дела учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 1. КЗ.

Из изнетих разлога, оцењени су као неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених, адвоката Душана Сакића, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљених, адвокат Душан Сакић, повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, образлаже и наводима да, полазећи од тога да је заштитни објект кривичног дела у питању јавни ред и мир и да се чланом 1. Закона о јавном реду и миру, уређује јавни ред и мир само на јавном месту, којим се сходно члану 3. став 1. тачка 2) истог закона, сматра простор доступан неодређеном броју лица чији идентитет није унапред одређен, а да место на коме се предметни догађај одиграо – двориште пок. АА, није јавно место, то, према ставу одбране, јавни ред и мир као заштитни објект предметног кривичног дела, у конкретном случају, није повређен, из ког разлога би се морало радити једино о кривичном делу учествовање у тучи.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљених, адвоката Душана Сакића, којима се у суштини указује да је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе погрешно примењен закон и тиме учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Чланом 3. став 1. тачка 2) Закона о јавном реду и миру прописано је да је јавно место простор доступан неодређеном броју лица чији идентитет није унапред одређен, под истим условима или без посебних услова.

Чланом 3. став 2. Закона о јавном реду и миру прописано је да ће се сматрати да је прекршај или кривично дело из тог закона извршено на јавном месту и кад је радња извршења на месту које се у смислу става 1. тачка 2) овог члана не сматра јавним местом, ако је то место доступно погледу или чујности са јавног места или је последица наступила на јавном месту.

По налажењу Врховног суда из изреке правноснажне пресуде произлази да је радња кривичног дела извршена у насељеном месту – ромско насеље у граду Краљеву, у дворишту куће у улици у којој се налазе и други објекти, да је предметни догађај имао континуитет, односно да се одиграо у току два дана као и да су сведоци, испитани

у току поступка у својим исказима, навели да је око дворишта пок. оштећеног био окупљен већи број људи, тако да је место извршења кривичног дела било доступно погледу и чујности са јавног места и има се сматрати јавним местом у смислу члана 3. став 2. Закона о јавном реду и миру.

Имајући у виду да су окривљени кривично дело извршили на месту које се у смислу закона сматра јавним местом, Врховни суд је оценио као неосноване наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљених, адвоката Душана Сакића, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП истицањем да би се у конкретном случају могло радити једино о кривичном делу учествовање у тучи, а не кривичном делу из члана 349 КЗ, за које су окривљени оглашени кривим правноснажном пресудом.

Поред изнетог, према ставу судске праксе, туча подразумева „размену удараца између више лица“, што значи да је потребно њихово активно учествовање и предузимање радњи које представљају узајамно угрожавање или повреду телесног интегритета. Према томе, у ситуацији када су окривљени ударили оштећеног, који није узвраћао ударце, то се, у конкретном случају, насупротив наводима захтева, не може радити о кривичном делу учествовање у тучи из члана 123. КЗ.

Бранилац окривљеног АА и ВВ, адвокат Мирослав Дмитровић, у захтеву за заштиту законитости указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, истичући да се правноснажна пресуда заснива на доказу на коме се према одредбама ЗКП не може заснивати. Као незаконит доказ бранилац означава исказ привилегованог сведока ММ (ћерке окривљеног АА, а сестре окривљеног ВВ), који је прочитан на главном претресу, у смислу члана 406. став 1. тачка 2) ЗКП, иако сведок није позван на главни претрес, на који начин је суд поступио супротно одредби члана 406. став 2. ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ВВ, адвоката Мирослава Дмитровића, по оцени Врховног суда, су неосновани.

Стоје наводи захтева браниоца окривљених да је првостепени суд у доказном поступку на главном претресу од 02.06.2023. године, супротно одредби члана 406. став 2. ЗКП, прочитао исказ сведока ММ, као лица које је у смислу члана 94. став 1. ЗКП ослобођено дужности сведочења, иако то лице није уопште позвано на главни претрес, и да самим тим, наведени исказ није могао бити коришћен као доказ у кривичном поступку.

Међутим, на наведени начин првостепени суд није учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, која постоји ако се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог закона не може заснивати, осим ако је, с обзиром на друге доказе, очигледно да би и без тог доказа била донесена иста пресуда.

Како из списка предмета произлази да се првостепена пресуда не заснива само на исказу сведока ММ, већ и на другим доказима изведеним током поступка, конкретно исказима сведока ЉЉ, мал. НН, ЛЛ, мал. ЊЊ, мал. ОО и писаних доказа у списима предмета (записник о увиђају места догађаја са криминалистичко – техничком документацијом од 25.12.2017. године, налаз и мишљење ДНК центра за генетику Београд од 07.02.2018. године и 11.05.2018. године, налаз и мишљење вештака др Ненада Млађеновића...), то су стога наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ВВ, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених, у преосталом делу, су, по оцени овога суда, недозвољени.

Према наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљених адвоката Душана Сакића, ниједно оштећено лице од оних која су, према изреци пресуде, задобила повреде, као ни лица која су се о томе изјашњавала није поучено и упозорено у складу са одредбом члана 11. став 3. ЗКП, да имају право да у току поступка употребљавају свој матерњи – ромски језик и писмо, којим наводима, по оцени овога суда, бранилац указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 5) ЗКП.

Бранилац окривљених АА и ВВ, адвокат Мирослав Дмитровић, у захтеву за заштиту законитости наводи да је суд пропустио да у записник о главном претресу унесе образложење, односно да разлоге због којих је прочитао исказе сведока ПП, РР, СС, ТТ и ЋЋ, иако је био у обавези да то учини, у смислу члана 406. став 3. ЗКП, на који начин је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП.

Изрека пресуде је, по ставу истог браниоца, у контрадикторности са образложењем пресуде, а пресуда не садржи разлоге у погледу умишљаја окривљених и правне квалификације кривичног дела из члана 349. став 2. у вези става 1. КЗ, за које дело је оглашен кривим и осуђен окривљени АА.

По налажењу овога суда, бранилац окривљеног изнетим наводима захтева указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

У преосталом делу захтева, бранилац окривљених АА и ВВ, износи сопствену оцену изведених доказа – одбране окривљених дајући своје чињеничне закључке, који су другачији од утврђених у побијаним правноснажним пресудама и на тај начин, по оцени овога суда, указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у правноснажној пресуди, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 5), 438. став 2. тачка 3) у вези члана 406. став 3, 438. став 2. тачка 2) и члана 440. ЗКП, Врховни суд је захтеве бранилаца окривљених, у овом делу, оценио као недозвољене.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник  
Весна Веселиновић, с.р.**

**Председник већа – судија  
Бата Цветковић, с.р.**

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић